

BEVÁNDORLÓK ÁLLAMPOLGÁRSÁGI FÓRUMA

ESZKÖZTÁR AZ EGYENLŐSÉGÉRT
VÁROSI MÓDSZEREK A RASSZIZMUS ELLEN

European
Coalition
of Cities

against Racism

International Coalition
of Inclusive and
Sustainable Cities – ICCAR

Co-funded by
the European Union

Miért fontos?

Alapítás

Gyakorlat

Utánkövetés

ESZKÖZTÁR AZ EGYENLŐSÉGÉRT VÁROSI MÓDSZEREK A RASSZIZMUS ELLEN

BEVÁNDORLÓK ÁLLAMPOLGÁRSÁGI FÓRUMA

A TELEPÜLÉS AZ ALÁBBI FUNKCIÓKBAN JELENIK MEG:

- demokratikus intézmények,
- szabályalkotó,
- munkáltató,
- szolgáltató,
- megrendelő.

AZ ECCAR TÍZPONTOS AKCIÓTERVE:

- 1 Éberén a rasszizmus ellen.
- 2 A rasszizmus és a diszkrimináció felmérése, a helyi intézkedések monitorozása.
- 3 A rasszizmus és a diszkrimináció áldozatainak támogatása.
- 4 Több részvételi lehetőség és jobban informált lakosok.
- 5 A település mint az esélyegyenlőségi gyakorlatok aktív támogatója.
- 6 A település mint az esélyegyenlőséget tiszteletben tartó munkáltató és szolgáltató.
- 7 Tisztességes hozzáférés a lakhatáshoz.
- 8 Oktatással a rasszizmus és a diszkrimináció ellen.
- 9 A kulturális sokszínűség előmozdítása.
- 10 Gyűlölet-bűncselekmények és konfliktuskezelés.

A programot az ETC Graz koordinálta, és az alábbi partnerekkel valósította meg:
Stockholmi Egyetem (Svédország),
Padovai Egyetem, Emberi Jogi Központ – HRC Padova (Olaszország),
Európai Alkotmányjogi Központ – CECL (Görögország),
Másság Alapítvány – NEKI (Magyarország),
CIDALIA (Spanyolország),
Európai Városok Koalíciója a Rasszizmus Ellen (ECCAR).
UNESCO: az ICCAR tagja

Szerkesztők: Isabella Meier, Ingrid Nicoletti, Klaus Starl, Paul Lappalainen.

2. kiadás, 2017. február, Graz–Stockholm–Potsdam

Az Eszköztár az egyenlőségért az Európai Bizottság, az UNESCO, az Európai Városok Koalíciója a Rasszizmus Ellen (ECCAR), az Open Society Foundation – At Home in Europe, az ETC Graz, valamint Bécs, Bern, Bologna, Esch-sur-Alzette, Ghent, Graz, Potsdam, Rotterdam és Zürich városának támogatásával valósult meg.

E kiadvány az Európai Unió Jogok, egyenlőség és állampolgárság (REC) programjának pénzügyi támogatásával valósult meg (ADPOLIS JUST/2014/RDIS/AG/DISC/8084). A kiadvány tartalmáért az ETC Graz és partnerei kizárólagos felelősséget viselnek, és nem tükrözik az Európai Bizottság nézeteit.

BEVEZETÉS

Az Eszköztár az egyenlőségért egy kézikönyv, amely segítséget nyújt a településeknek abban, hogy sikeres helyi politikát fogalmazzanak meg a rasszizmussal vagy faji alapú megkülönböztetéssel szemben, vagy fejlesszék a már meglévőket. Az eszköztár tapasztalati alapon nyújt segítséget módszerek, intézkedések teljesítéséhez a tervezéstől a hatás méréséig bezárólag. A kézikönyv tartalma európai önkormányzati dolgozóktól szerzett ismereteken nyugszik.

Célunk az volt, hogy a lehető legpontosabban fogalmazzuk meg javaslatainkat. Kérjük, tekintsen úgy írásunkra, mint más településbeli kollégáinak tapasztalatára, és vegye át belőle azt, ami az ön települése számára hasznos lehet.

Az eszköztár létrehozása nem lett volna lehetséges azok nélkül a helyi hivatalnokok nélkül, akik megosztották velünk tapasztalataikat, tudásukat és idejüket. Az ECCAR és a szerkesztők ezúton köszönik meg a részt vevő városoknak a hozzájárulásukat és vendégszeretetüket, különösen az alábbiaknak:

AgiaVarvara (Görögország)	Graz (Ausztria)
Athén (Görögország)	Madrid (Spanyolország)
Barcelona (Spanyolország)	Malmö (Svédország)
Bécs (Ausztria)	Nantes (Franciaország)
Berlin (Németország)	Pécs (Magyarország)
Bern (Svájc)	Potsdam (Németország)
Bilbao (Spanyolország)	Rotterdam (Hollandia)
Bologna (Olaszország)	Santa Cruz (Spanyolország)
Botkyrka (Svédország)	Sevilla (Spanyolország)
Budaörs (Magyarország)	Toulouse (Franciaország)
Castilla-LaMancha (Spanyolország)	Torino (Olaszország)
Esch-sur-Alzette (Luxemburg)	Valencia (Spanyolország)
Ghent (Belgium)	Zürich (Svájc)

ELŐSZÓ

Az ECCAR Eszköztár az egyenlőségért című kiadványa két helyi szakpolitikát mutat be annak illusztrálására, hogy hogyan valósítható meg az állampolgárságuk folytán a helyi önkormányzati választásokon részvételre nem jogosult lakosok minimális politikai részvétele.

Az egyik megközelítés a jelen fejezetben olvasható **bevándorlók állampolgársági fóruma**, amely egy közéleti vitához hasonlítható, és részvételi fórumként ad lehetőséget a kiválasztott témák megvitatására az érdekelt (bevándorló) lakosokkal.

A másik megközelítés az előző fejezetben olvasható **bevándorlók választott tanácsa**, amely a célcsoport által hivatalosan megválasztott egyeztetőtanács felállítását jelenti.

Annak eldöntéséhez, hogy melyik megközelítés illik jobban településéhez, a következő táblázatban összefoglaltuk mindkét megközelítés erősségeit és gyenge pontjait:

BEVÁNDORLÓK VÁLASZTOTT TANÁCSA

+ Szabadon dönti el, milyen témát tárgyal.

+ Az ajánlásokat eljuttatják a helyi önkormányzathoz, de eljárási garanciák nélkül, illetve a település nem köteles azok figyelembevételére és a gyakorlatba való átültetésére sem.

A képviselet logikáját követi: az alapgondolat az, hogy kompenzálja a harmadik országok állampolgárainak hiányzó választójogát azzal, hogy lehetőséget ad nekik képviselőik választására.

BEVÁNDORLÓK ÁLLAMPOLGÁRSÁGI FÓRUMA

+ Az önkormányzat előzetesen eldönti, miről legyen szó.

+ Egyértelmű hatáskört kap, hogy egy adott ügyel kapcsolatban intézkedéseket dolgozzon ki, erősebb elkötelezettség az ajánlások megvalósítása felé.

A részvétel logikáját követi: a polgárok párbeszédére, részvételére kíván alapozni. Mindenki, aki úgy érzi, hogy egy téma érinti, részt vehet a megbeszélésben. A fórum lehetőséget ad emberek széles körének meghívására és bevonására.

BEVÁNDORLÓK VÁLASZTOTT TANÁCSA

MIÉRT FONTOS? 10

ALAPÍTÁS 12

TERVEZÉS ÉS AZ ÉRINTETTEK BEVONÁSA 12

KONCEPCIÓ 12

A költségvetés megteremtése 14

GYAKORLAT 15

NAPI MUNKA 15

A fórum felhatalmazása egy konkrét kérdés megvitatására 15

Az esemény megszervezése 15

A fórum 16

A központi csapat/egyeztető csoport megalapítása 16

Az eredmények és ajánlások megfogalmazása 16

Az eredmények bemutatása a döntéshozóknak 17

Az ajánlások végrehajtása 17

Hírlevél 17

UTÁNKÖVETÉS 19

A SIKER FŐ TÉNYEZŐI 19

HATÁS ÉS KI MENET 20

FORRÁSOK ÉS PÉLDÁK 21

BEVÁNDORLÓK ÁLLAMPOLGÁRSÁGI FÓRUMA

A bevándorlók állampolgársági fóruma politikai képviseletre ad lehetőséget a település azon lakóinak, akik állampolgárságuk miatt nem jogosultak a helyi önkormányzati választásokon részt venni. Ebben a fejezetben egy részvételi fórum példáját fogjuk bemutatni, amelynek lényege, hogy előre meghatározott kérdésekre vonatkozóan konkrét javaslatokat fogalmaz meg. Az ilyen fórumok a társadalmi és politikai szerepvállalás megerősítéséhez járulnak hozzá, valamint tapasztalatcserét biztosítanak.

A Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya a választásokon való részvétel és az azokon való indulás jogát az állampolgároknak szűkíti. Az Európa Tanács ugyanakkor elő kívánja mozdítani az állampolgársággal nem bírók részvételét is (lásd Európai egyezmény a külföldiek helyi közéletben való részvételéről).

A faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló nemzetközi egyezmény (CERD) 1. cikkének (1) bekezdése szerint **a faji megkülönböztetés kifejezés olyan különbségtételt, kizárást, megszorítást vagy előnyben részesítést jelent, amelynek alapja a faj, a szín, a leszármazás, a nemzetiségi vagy etnikai származás, és amelynek célja vagy eredménye politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális, vagy a közélet bármely más terén az emberi jogok és alapvető szabadságjogok elismerésének, egyenrangú élvezetének vagy gyakorlásának megsemmisítése vagy csorbítása.**

A **különbségtétel** (distinction) azt jelenti, hogy egy személy valamely tulajdonsága (például vallása, nyelve stb.) miatti megkülönböztetésére strukturális szintű igazolást adunk. Ennek ellentéte az egyenlőség. Ez egyszerre állapot és folyamat.

A **kizárás** (exclusion) egyet jelent az emberi jogokhoz való hozzáférés és az azokkal élés megtagadásával. Az EU a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet által elfogadott társadalmi kizárás fogalmát ültette át, kiszélesítve azt, hangsúlyozva, hogy akkor kerül sor erre, amikor valaki azért nem tud részt venni vagy hozzájárulni a társadalom működéséhez, mert „polgári, politikai, szociális, gazdasági és kulturális jogait megtagadják tőle”. A meghatározásból kitűnik, hogy a „kizárás számos probléma együttes következménye; ilyen lehet a munkanélküliség, az alacsony képzettség, az alacsony jövedelemszint, a szegényes lakhatás, a kedvezőtlen egészségi állapot és a család széthullása”. A részvétel az emberi jogok előfeltétele, de egyben azok célja is. A kizárás ellentéte a befogadás (inclusion).

A **megszorítás** (restriction) az emberi jogok gyakorlásának korlátozását jelenti. Ennek pozitív megfelelője az egyenlő esélyek megléte.

Előnyben részesítés alatt azt értjük, hogy egy személyt „a faj, bőrszín, etnikai hovatartozás, származás, születés, vallás vagy nyelv alapján kedvezőbb helyzetbe hoznak a meglévő hátrányok kiküszöbölése érdekében”. A fogalom pozitív megfelelője az egyenlő bánásmód. A faji alapú megkülönböztetés ellen sikeresen fellépő intézkedéseknek tehát az előnyben részesítés négy fajtájához kell hozzájárulnia.

A diszkriminációval szembeni fellépés tehát az egyenlőség, a befogadás, az egyenlő esélyek és az egyenlő bánásmód biztosításával jár.

→ A **bevándorlók állampolgársági fóruma** a részvételre helyezi a hangsúlyt a hátrányos megkülönböztetéssel szembeni fellépés érdekében.

KONTEXTUS

A következő fejezet a bevándorlók állampolgársági fórumának létrehozásában és mindennapi munkájában részt vevő, nantes-i (Franciaország) és berni (Svájc) szereplőkkel készített interjúkon alapul.

MIÉRT FONTOS?

Minden lakosnak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy részt vegyen a települést formáló döntéshozatali folyamatokban. A részvétel lehetősége növeli a településsel való azonosulást és előmozdítja az aktív közreműködéshez kapcsolódó felelősség és fontosság érzését. A békés együttélés megteremtéséhez a településnek a polgáraival kell beszélnie, nem csupán a polgáraitól.

Miért kedvező a településnek?

- A fórum eszköz arra, hogy párbeszédet folytathasson a polgárokkal. Lehetőséget ad a párbeszédre a városi hatóságok, a nem állampolgár lakosok és a jó együttélésben érdekelt többi lakos között.
- Életútjuk, élethelyzetük és tapasztalataik folytán a bevándorlóknak gyakorlati tudásuk és ismereteik vannak. A település figyelembe veheti ezt a tudást, hogy hatásos és megfelelő intézkedéseket dolgozzon ki a települést érő kihívásokra.
- Az érintett lakosok javaslatokat, ajánlásokat fogalmaznak meg a helyi döntéshozók számára.
- A helyi hatóságok választ kapnak arra, hogy a bevándorlók miért nem használnak egyes szolgáltatásokat, és megoldási javaslatokat kapnak, hogy hogyan biztosítsák ezeket valamennyi lakos számára.
- Pozitív visszajelzés a szavazójogból kizárt lakóknak, mivel azt sugallja, hogy javaslataikat figyelembe veszik.
- A hatóságok több információt kapnak a választójoggal nem bíró lakók élethelyzetéről és szükségleteiről.
- A lakosok jobban megértik a helyi igazgatás működését.
- A fórum gyakorlati ajánlásokat dolgoz ki, hogy a település integrációs politikáját a gyakorlatba átültethessék.

Miért kedvező a bevándorlóknak?

- A fórum a politikai képviselet minimális szintjét képes biztosítani azok számára, akik egyébként a politikában nem vehetnek részt.
- Lehetőséget ad a bevándorlóknak arra, hogy javaslataikat közvetlen formában megfogalmazhassák.
- A politikában érdekelték aktívabb szerepet játszanak a helyi közéletben.
- A fórum támogatja a bevándorlók jogait. A migránsok láthatóbbá válnak a politikában és a társadalomban.
- Az összlakosság számára is hasznos, ha figyelembe veszik a bevándorlók szükségleteit és életkörülményeit.

A tanácsadó szerv létrehozása nem helyettesítheti a szabályos választásokon gyakorolható választójogot. Ez konzultatív szerv, amely legfeljebb arra alkalmas, hogy a bevándorlókat hallhatóvá és láthatóvá teszi, és e jellegénél fogva a politikai döntéshozatalra gyakorolt hatása nagyon korlátozott. A tanács továbbá nem vállalhatja, hogy az emberek egyéni ügyeiben eljár, és nem tudja megkönnyíteni, lebontani a bürokrácia korlátait sem, amellyel a bevándorlók gyakran szembesülnek, a tanács e keretek között dolgozhat. E korlátozott hatáskörök miatt a tanács tagjai szembesülhetnek a célcsoportból jövő csalódottsággal.

KORLÁTOK

A fórum csak az előre meghatározott témákat tárgyalhatja meg. Ez hasznos stratégia akkor, ha a kérdésekre konkrét ajánlásokat szeretnénk megfogalmazni, annyiban viszont hátrány, hogy a témák a helyi szervek által meghatározottakra szűkülnek, és a lakosság nem szólhat bele azok kiválasztásba.

Nem minden kérdést lehet társadalmi párbeszéd keretében megvitatni.

ALAPÍTÁS

TERVEZÉS, ÉRINTETTEK BEVONÁSA

Az alábbi szereplőket érdemes bevonni a bevándorlói állampolgársági fórumok megalakításába:

- helyi önkormányzati képviselők;
- olyan szervezeti egység, amely felelős és jogosult a fórumok megszervezésére, kapcsolatot tart a résztvevőkkel, és utánköveti a kidolgozott ajánlások megvalósítását;
- minden önkormányzati szervezeti egység (hogy az intézkedéseket meg lehessen valósítani);
- a fórumok résztvevői;
- a bevándorlók szervezetei, civil szervezetek;
- a település azon szervezetei és szolgáltatói, amelyek a bevándorlókval kapcsolatot tartanak;
- a bevándorlási hivatal (Magyarországon a Bevándorlási és Állampolgársági Hivatal – a szerk.);
- a közszolgáltatásokért és például az idősek ellátásért, oktatásért, egészségügyért felelős hivatalok.

KONCEPCIÓ

A fórum célja a közös politizálás, az együttes cselekvés biztosítása: konkrét intézkedés megtervezése a település polgáraival folytatott párbeszédben. A fórum egy nyitott platform, ami előre egyeztetett témák megtárgyalására épül.

A részt vevő településeken a fórum megalakítása arra reagált, hogy a bevándorlók alulreprezentáltak voltak az állampolgári részvétel létező mechanizmusaiban (például települési kerületi gyűléseken). A fórum a résztvevők körének bővítésére épül, azt üzenve, hogy figyel a lakosság e csoportjára is.

A bevándorlók választott tanácsával szembeni előny, hogy a közreműködőket szélesebb körből lehet elhívni, meg lehet újítani a résztvevők körét, és hogy nem korlátozódik csak harmadik országbeli állampolgárokra.

A harmadik országbeli állampolgárok szembesülnek ugyan bizonyos jogi problémákkal, de a legtöbb nehézség az uniós polgár bevándoroltakéhoz hasonló: a helyi nyelv ismerete, jogorvoslatban való részesülés diszkrimináció esetén stb. Így a részt vevő települések olyan fórumokat szerveztek és szerveznek, amelyek valamennyi nem állampolgár lakos számára nyitva állnak, legyen uniós polgár vagy sem.

Feladatkör

A település formálisan felhatalmazza a fórumot arra, hogy három-négy konkrét kérdés kapcsán ajánlásokat tegyen a település számára.

Néhány megvitatható kérdés:

- Hatvan év feletti bevándorlók: Mi a valóság? Milyen igényeik vannak?
- A közelmúltban érkezők problémái: Hogyan fogadták őket? Milyen nehézségekkel szembesülnek? Hogyan lehet ezen javítani?
- A bevándorlók és a média: Hogyan ábrázolja őket a média? A médiumok mi alapján választják ki témáikat, és milyen információs csatornákat használnak?

A felelős szervezeti egység

Legyen egy szervezeti egység (például a városháza társadalmi beilleszkedésért felelős osztálya), amely a fórum megszervezéséért és lebonyolításáért felel. E feladat az alábbiakra terjed ki:

- a megválaszolendő kérdések előkészítése;
- valamennyi érintettel való kapcsolat és hálózatok fenntartása;
- rendszeres párbeszéd a központi csapat tagjaival (lásd lejjebb);
- a fórumok megszervezése;
- az eredmények dokumentálása, ajánlások megfogalmazása;
- az ajánlások önkormányzathoz való eljuttatásának előkészítése;
- az önkormányzat szerveivel való tárgyalás az ajánlások végrehajtása kapcsán;
- intézkedések végrehajtása;
- hírlevél létrehozása és felügyelete (lásd lejjebb);
- kapcsolódási pont és közvetítés a bevándorlói közösség és szervezeteik, az NGO-k, szolgáltatók, külső moderátorok, önkormányzati szervek és politikusok között.

Központi csapat/egyeztető bizottság

Bátorítsuk a résztvevőket arra, hogy legyenek a központi csapat (egyeztető bizottság) tagjai. Amellett, hogy részt vesznek a fórumon, aktívan hozzájárulnak a párbeszéd fenntartásához is. E csapat feladatai közé tartoznak:

- segítségnyújtás a részvételi fórumok megszervezésében;
- a bevándorlói közösség mozgósítása a részvételre;
- kapcsolattartás a közvetítő közszolgákkal, ideértve a fórum/események közötti eszmecserét és felkészülést;
- segítségnyújtás a viták eredményeinek összefoglalásában;
- a kidolgozott intézkedések bemutatása a képviselő-testület előtt;
- az intézkedések végrehajtásának utánkövetése.

Az önkéntes tevékenység egy évre szól. A csapat, amelyről információt gyűjtöttünk, tízhusz fővel működik.

Részvételi fórumok

Hívjon el minden érdekelt lakost és a területen dolgozó szervezetet, közszolgáltatókat, szakembereket. A fórumnak legyen moderátora. A résztvevők gondolkodjanak az előkészített kérdéseken, mutassák be a jelenlegi helyzetet, és javasoljanak konkrétumokat a változásra.

A részt vevő településeken az állampolgársági fórumok nagyobb, a bevándorlók integrációját megcélzó politikai programok részei. A település ez esetben hivatalosan felhatalmazza a fórumot, hogy egy-egy témában ajánlásokat fogalmazzon meg.

1**A költségvetés megteremtése**

A költségvetésnek ki kell terjednie a fórumok moderálására, a külső tanácsadók, egyeztetők, moderátorok és művészek hozzájárulásaira, a fórummal kapcsolatos tájékoztató anyagok (például tematikus broszúrák) előállítására és az évi két–négy alkalommal kiküldött hírlevélre.

Ezekon az alapvető költségeken kívül a fórum ajánlásain nyugvó átfogóbb intézkedések, a szolgáltatásnyújtás, a publikációk összegeit a megfelelő szervezet (önkormányzat egységei, közszolgáltató szervek) költségvetésébe kell beépíteni.

GYAKORLAT

NAPI MUNKA

2

A fórum felhatalmazása egy konkrét kérdés megvitatására

Vitassa meg a központi csapattal, hogy milyen kérdéseket tűzzenek napirendre. Az első fórum megszervezése előtt kérdezze meg a települési elöljárókat, a bevándorlók szervezeteit és az NGO-k képviselőit, hogy szerintük melyek a legsürgetőbb kérdések az integráció kapcsán. Kezden olyan feladatokkal, amelyet valamennyi oldal megemlít.

Tipp: Válasszon olyan témát, problémát, amelyet a település reálisan meg tud oldani, és amely alkalmas a párbeszédre. Nincs értelme olyan témát tárgyalni, amellyel a település nem tud foglalkozni.

Példák:

- Hatvan év feletti migránsok: Mi a valóság? Milyen igényeik vannak?
Kérdések lehetnek: Az időseknek nyújtott helyi szolgáltatások hozzáférhetők-e a hatvan év feletti bevándorlók és családtagjaik számára? Milyen erőforrásokat használnak a családok az öregedés kihívásaival szemben? Milyen szükségleteket és hiányosságokat észlel a közösség és a hatvan év feletti?
- A közelmúltban érkezők problematikája
Lehetséges kérdések: Milyen volt elsőként megérkezni az országba? Milyen nehézségekkel néznek szembe az újonnan érkezők? Melyek a jelenlegi rendszer erősségei és gyengeségei? Mit lehetne tenni a rendszer fejlesztéséért?

Tipp: A fórum alkalmas a kifejezetten területi, egy meghatározott kerületet, szomszédságot érintő problémák megtárgyalására is.

3

Az esemény megszervezése

Járja körül, hogy kik dolgoznak (szervezet, szolgáltató) a megvitatandó témában.

Tipp: Tegye világossá kezdetől fogva, hogy a fórum nemcsak a vitát teszi lehetővé, hanem megoldási javaslatot is tesz a problémákra.

Hogyan mozgósítsa a résztvevőket?

Népszerűsítse a fórumot az interneten és plakátokon. Működjön együtt hálózataival és többféle, a bevándorlókkal kapcsolatban álló szervezettel a meghívás terjesztésében.

Üzenetét úgy fogalmazza meg, hogy részvételre bátorítson: „Nem talál munkát? Jöjjön el, és megbeszéljük!”

A szervezetek részvétele segítséget nyújt az ügyintézők számára, de a szervezeteknek is előnyös. Kiegészíti a településsel való párbeszédet, és megtanulják, hogyan számoljanak be a fórum eredményeiről a képviselő-testület előtt stb.

4

A fórum

Tipp: Szerződtesse egy tapasztalt külsős személyt vagy csapatot a fórum moderálására.

Lényeges, hogy a moderátor mindenkinek adjon szót, hogy mindenki aktív részese lehessen a fórumnak. Sokféle résztvevő várható, különböző háttérű emberek és eltérő személyiségek: magasan képzettek, a nyelvet nem jól ismerők, a közszolgáltatásokat többé vagy kevésbé igénybe vevők. Elengedhetetlen, hogy a moderátor képes legyen a részvétel bátorítására: itt többről van szó, mint moderálásról. Tudnia kell, hogyan ossza meg a beszédre fordítható időt és hogyan adjon lehetőséget a vélemények kifejtésére.

Idő és helyszín:

A fórumok legyenek változatosak. Lehetnek este 6 utáni találkozók vagy egész napos események kísérőprogrammal. Készüljön enni- és innivalóval, gondoskodjon a gyermekmegőrzésről, tolmácsokról és fordítani tudó szakemberekről.

Tipp: Legyen rugalmas a helyszín tekintetében, és látogassa meg a résztvevőket, ha őket érintő kérdések megvitatása zajlik.

5

A központi csapat/egyeztető csoport megalapítása

Bátorítsuk a résztvevőket arra, hogy legyenek a központi csapat (egyeztető csoport) tagjai. Ők amellet, hogy részt vesznek a fórumon, aktívan hozzájárulnak a részvételi párbeszéd továbbviteléhez.

6

Az eredmények és ajánlások megfogalmazása

A központi csapat feladata, hogy a fórum eredményeit, ajánlásait megtárgyalja, és eldöntse, milyen formában fogalmazza meg ajánlásait a politikusoknak, például hogy mihez kezdjen a település jogkörein belüli és azon túlmutató ajánlásokkal. Még a formailag az önkormányzat hatáskörein kívül eső kérdések kapcsán is érdemes megvizsgálni, hogy nincs-e más, a település által nyújtható válasz a problémára.

7 Az eredmények bemutatása a döntéshozóknak

Ajánlatos az eredményeket együtt bemutatni, hogy a javaslat politikai súlyát kiemeljék: a központi csapat tagjai adják a gyakorlati tapasztalatot és a hitelességet, a felelős közszolgák pedig a helyi szakértelmet. Egyezzenek meg egy közös bemutatási stratégiában.

8 Az ajánlások végrehajtása

Rendeljen programvezetőt (egy felelős hivatalnokot) minden megvalósítandó intézkedéshez. A koordináló szervre váró kihívás, hogy motiválja és mozgósítsa a különböző osztályokon dolgozó hivatalnokokat a javaslatok megvalósítására.

9 Hírlevél

Írjon hírlevelet, amelyben tájékoztatja a lakosokat a megvalósult fórumokról, azok témáiról és eredményeiről, továbbá az elkövetkező témákról és fórumokról. A dokumentumot kiegészítheti az aktuális témákkal foglalkozó cikkekkal, interjúkkal, jogi kérdésekre adott válaszokkal, és bemutathatja a település szervezeteit és szolgáltatásait is.

KIHÍVÁSOK

Minden esemény más és más, semmi sem ismétlődik. Folyamatos megújulásra van szükség.

A meghívottak vagy részt vesznek, vagy nem. Egyesek rendszeresen, mások csak egyszer jönnek el. A résztvevők száma tág határok között mozoghat (egy általunk ismert esetben például hetvenről háromszázra nőtt).

A résztvevők mobilizálása.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Álljon nyitottan a kérdésekhez, és maradjon rugalmas. Moderátorai és szervezői szintén legyenek nyitottak és kreatívak. Legyen nyitott az eredmények kapcsán is, ne várja el, hogy eredmények és ajánlások szülessenek.

A fórumokat központi, könnyen megközelíthető helyre szervezze (például egy kerület, városrész szívébe). Tartsa észben, hogy az emberek munkából jöhetnek, és éhesek lehetnek, vagy gyermekeiket magukkal hozzák stb. Legyen több fórum, amely több ember részvételét is lehetővé teszi.

KIHÍVÁSOK

Időigényes.

Mindig ugyanazok az emberek ragadják magukhoz a szót, és egyoldalúvá teszik a vitát. A többiek emiatt visszahúzódnak, és nem beszélnek.

A helyi szervek, szolgáltatók nem igazán működnek együtt a megoldások végrehajtásában.

MEGOLDÁSI JAVASLATOK

Évente legfeljebb hat téma megvitatása ajánlatos.

Dolgozzon együtt tapasztalt, dinamikus, rugalmas moderátorokkal.

Ez minden esetben tárgyalásfüggő. Ajánlott, hogy ne ragadjanak le egy-egy vitában, hanem koncentráljanak arra, hogy a település lakói – legyenek állampolgárok vagy sem – egyenrangú lakosok, így joguk van a település szolgáltatásaihoz hozzáférni.

Általános problémákat fogalmazzon meg, és ne a migránsok problémájaként jelenítse meg az igazságszolgáltatáshoz, a település szolgáltatásaihoz való általános hozzáférést, a szervezetek és a település felelősségét stb.

Próbáljon meg kapcsolódási pontokat találni az akciótervek és intézkedések között, és építsen a már meglévő együttműködésekre.

UTÁNKÖVETÉS

Fejlessze tovább a megvitatandó témákat

Vitassa meg, hogy mely témakörökben vannak olyan specifikus kérdések, amelyek a bevándorlók számára fontosak, és mely témákat lehet egyszerre megtárgyalni. Vannak olyan kérdések, amelyek nem különösen hatnak a migránsok életére, de érdekük fűződhet hozzá (mégsem vehetnek részt a döntéshozatali folyamatban úgy, mint más lakosok). Más kérdések általános érdeklődésre tarthatnak számot – és látszólag nem eredményeznek hátrányos megkülönböztetést –, jóllehet lehetnek olyan aspektusai, amelyek kifejezetten a bevándorlók helyzetét befolyásolják, de mivel általános szemszögből közelítik meg, ezt a speciális nézőpontot kihagyják. Figyeljen oda erre, és törekedjen rá, hogy a tanácskozás foglalkozzon ezzel a problémával.

A SIKER FŐ TÉNYEZŐI

- Adjon időt a folyamatnak, és hagyja fejlődni: nem tudhatja előre, milyen kimenete lesz.
- A folyamatot szervezze meg úgy, hogy képes legyen a változó témákhoz, résztvevőkhöz és csoportdinamikához igazodni, és reflektáljon folyamatosan a megközelítésekre: egyetlen fórum sem lesz pontosan olyan, mint az előző.
- A részletekre figyelő, nyitott moderátorokra van szükség, akik képesek a résztvevők motiválására és mobilizálására.
- Eszmecsere és közvetítés azok között, akik értenek a moderáláshoz és járatosak a programvezetésben a helyi igazgatáson belül. (Ez utóbbiak jellemzően az eljárások formalizálására törekszenek majd, de ők tudják azt is, hogyan nyújtsanak be ajánlásokat hatékonyan, milyen felhatalmazás a legjobb stb.)
- A többféle területen dolgozó helyi szereplők és szervezetek alapos ismerete. A felelős helyi szerv nincs egyedül; már így is (a fórum megszervezése előtt) fontos érintettek (stakeholder) dolgoznak az adott tárgykörben.

HATÁS ÉS KIMENETEL

- A témák bevándorlóspecifikus problémáit megfelelő módszerrel szélesebb intézkedéssel kezelik.
- A település a lakókkal közvetlen párbeszédet tud folytatni, és hasznosítani tudja a lakosok gyakorlati tudását, ismereteit.
- A helyi önkormányzat végrehajtja az ajánlásokat.
- Nemcsak a bevándorlásért vagy integrációért felelős szerv, hanem valamennyi önkormányzati egység nyitottá válik a feladatkörükbe tartozó kérdésekben folytatott párbeszédre.
- A fórum ajánlásait magukévá teszik a hatáskörrel bíró szervek.
- A fórum ajánlásai hatékony és átfogó antidiszkriminációs stratégiákhoz vezetnek.
- A döntéshozók felismerik, hogy tevékenységük milyen hatást gyakorol a település állampolgársággal nem rendelkező lakóira. Döntéseik figyelembe veszik e hatásokat.
- A kisebbségi csoportok úgy érzik, a fórum képviseli őket.
- A bevándorlók mindennapi életükben javulást tapasztalnak.
- Esélyegyenlőség támogatása, növelése és/vagy tényleges megvalósítása.
- Hatékonyabb együttműködés a bevándorlók közösségével.
- A tagok, különösen az elnök aktivitása.

FORRÁSOK ÉS PÉLDÁK

Nantes (FR): Nantes Tanácsa a Külföldiek Állampolgárságáért (Conseil Nantais pour la Citoyenneté des Étrangers, CNCE)

A tanács 2003-as létrehozását az előzte meg, hogy a nem uniós polgárok nem voltak jogosultak a franciaországi helyi önkormányzati választásokon részt venni. Ez erős politikai elhatározást szült. A CNCE külföldieket, helyi elöljárókat és szakértői szervezetet foglal magában, és fontos eszköz a polgárok párbeszédének előmozdításában. Elősegíti a nem EU-országbeli és nemrég csatlakozott országokból (Románia, Bulgária) érkező személyeket, hogy aktív szerepet töltsenek be a település életében és hozzájáruljanak az egyenlőség, a befogadás és az integráció megvalósulásához. Szilárd közpolitikai cél a külföldiek állampolgárságának megerősítése.

<http://www.nantes.fr/cnce>

Bern (Svájc): Migránsfórumok

A berni bevándorlói fórum éves esemény, amelyen a városban élő bevándorlók vesznek részt egy-egy téma, probléma megvitatására. A szervezők interaktív vitaköröket szerveznek, és az egyes területek szakértőit is meghívják.

<http://www.bern.ch/themen/auslanderinnen-und-auslander/integration-und-migration/forum-der-migrantinnen-und-migranten>

